

BRASNYÓ ISTVÁN VERSEI

KOPÁR NAP

Csattanások a tél erdejében:
hallom messziről,
a levegő hogyan sebesül;
félnem nincs miért ily kopár napon.

Ágat metsz magának a szél
alkalmak keresztútján,
s ahol megperdül,
örvénye még egy pillanat a gondolkodásra.

A csönd az estére feketedik,
arcunkra feketedik —
szótlánul és apróra kuporodva
hímezi körül ágyunk:
cibálja vackát, akár a feledést,
héjat, ikupolát, habloccsanást,
alkonyattól vassal babonázott szentélyt.

Messziről megkerülve,
közelítve hozzá, fölé hajolva,
melegedni e fénytelen féynél,
e hibátlan hidegnél, mely parazsát
tenyeremből tenyeredbe pergeti;
senki jövevény,
semmi sem szól jelenlétünk mellett,
nem fokozódik s nem csillapodik,
nem tölti ki, nem törekedik
ébredni sebezhetetlen fehérre.

TÉL A VÁROS SZÉLÉN

Faparázs füstje, céltalan madarak
a szögesdróton.
A faiskola is megöregszik.
De a vágyakozás nem fog öregedni,
a sárkányfog, mely növekedésében
a föld kergét is képes megrepeszteni.
Túlman megállnak a házak a ködben,
a kaszárnya lova a kerítés oszlopához
dörgöli orrát: hideg van.
A magasban is szürkeség,
eltévedt hangjai a katonazenekarnak
úszva zavaros folyón,
s felettük a szélben
kitergetett matrózegegyenruhák lebegnek.
Órség a holt kövön.
Jelentés viharokról: tenger eszi
a szárazat. Morzsolja létét,
őrli el nem feledett
gabonáját.
Aki váratlanul érkezett,
tanácstalan itt, megfagy a lelke
szemtől szemben a fel sem sejlő
égaljjal. Tűzre vágyik, itatra talán,
cipőjéből menekülni szeretne
keresztül a salakos gyakorlótéren,
emlékezve még a vezényszavakra.
De gyáva a lélek, nagyon is emberi,
közeli,
megvetéssel telve a szabálytalan iránt.
A szabályos a mérvadó, minden tekintetben.

TOLONGÓK

5.40-es szerelvényünk késik,
hármás kalapáccsal
kongatja a jelzőharang.
Zsúfolódunk bibliai akolban.

A talpak alatt cigarettavég, köpések,
 az aznapi szemét,
 szemben az illemhely fekete fala,
 felkaristolva rá a mindennapi létezés
 szükségletei:
 erigált hímvessző, vagina-jel,
 versikék maszturbálásról, miegymás —
 a tömeg arca,
 melyet még takar a félig-sötét,
 a páratól nyirkos levegő
 tüdőszárnyai.
 Mindenki igyekszik a felszínre merülni,
 kitölteni testével a teret,
 megkarcolni a szűkös peront borító
 égbolt üvegét, hullámot csapni
 odafenn, ami már nincs is,
 ami már a semmi, elmerülve talán
 egy táská mélyén.
 Így jönnek haza a háborúból is,
 érkeznek hadifogságból,
 kiürült szemmel, megverten,
 évek múltán,
 a mozgásnak engedelmességgel csupán,
 s várva, rohamozva szakadatlan,
 mert ez az utolsó, mert ez az utolsó,
 és nyoma sem marad.

NEM MARADNAK

Mélyút,
 telihajigálva hulladékkal,
 rogyant falak omladékával,
 ahogy a szürke víztorónynak tart,
 lánctalpak csapásán,
 már-már csikorogva.
 Bozótban csigahéj,
 ahogy a fagy kibontotta,
 felette ágra akadt
 fakó papír betűi lengenek —
 ez már északi szél!

A parton körfűrész mar a rönkbe,
 a fa a keményebb: szikrázik a hangja.
 A fűrészpor keserű füsttel ég,
 füstje foltokban a villanyvezetéken.
 Őszi csiga,
 nincs hová araszolnom.
 A kertekben a tél, játékalatokkal:
 sárkány csattogtatja szárnyát,
 amire a kutya, fázósan,
 csak fülét hegyezi, s arrább gurul
 vérpiros kerekén.
 A puszpáng gyökeréig halott,
 de hullik a könnye a küszöbre,
 mint nyáron a bádogeresz csorgása.
 Itt voltam, írom fel egy lapra,
 Itt voltam — semmi több. —
 Meghatott ez a rendezkedés,
 mint amikor elbontják a vásárt.
 A ponyvák összehajtva,
 a sátorfa csontvázként csupasz.
 Túladtak mindenem, az áldomást megitták,
 nem maradnak már soká.

A KÖBÁNYA

Az éghez ingyen a selyem.
 A kőfejtő fölé délibáb
 fontolgat, ír hullámokat.
 Szirénahang jelzi: fedezékbe,
 robbantanak.
 Zúgó kődarab tart a szívemnek,
 de útközben megdermed,
 lehull, szárnyaszegetten.
 Szemügyre veszem leendő halálom.
 Érdes, lapos —
 de éles foga van,
 benne olvadt erek, tanúsítva,
 nem mindig volt ily tömör
 vagy elszánt.
 Számára az idő kérdése csupán,

Olajos rongyba csavarva
 magammal viszem, emlékeztetőül.
 A sárga csillék a drótkötélpályán
 még mozdulatlanul állnak.
 A tárnics lábamnál kék virágot nyit.
 Az őrlőgép hengere előmerül a porból.
 Lényegében minden változatlan maradt.
 Így lesz ezután.

ZÁRÁS

Jegyet már nem lehetett kapni,
 épp kezdték felmosni a márványt
 a mozi előcsarnokában.
 Előbb kellett volna belépnem
 a hidegről, sorba állnom,
 s nézem a cipők talpáról leváló
 kemény hó olvadását.
 Ám későn láttam meg a plakátot,
 porlepte üveg mögött,
 elhullott legyek szárnyának
 sápadt szivárványában,
 Az üveg sarkát
 kissé befújta a hó,
 s ujjammal, amennyit lehetett,
 letöröltem belőle.
 Nem a holnap járt az eszemben,
 hanem az este,
 melybe leheletként szakadt fel
 a pára a lefolyócsatornák rácsán,
 s fiatal nők sikongtak
 futva az utca közepén:
 a magas ereszeokről a szél
 havat pergetett prémes gallérjukra.
 Semmit sem akartam,
 nem képzeltem magamat sem helybelinek,
 sem idegennek,
 csak néztem a rengeteg vibrálást,
 a zsidongást záróra előtt.

Mindenütt most zártak, s az ajtók üvege mögött
 megfordították a lapokat,
 melyeken azt írta: Nyitva.
 Zárva volt, végérvényesen zárva,
 már csak a fény volt túl erős,
 mint amikor nem engedik le a zsalut,
 akik vetkőzni kezdenek.

AMI ÉRI

A vágóhíd és a villanytelep között
 dérelepte palánk,
 és kicsit emelkedik az út;
 csípős szénfüst ül meg mindent,
 szállong a kazánok alól. —
 De másképp marad meg ez a kép,
 kivakulva a fáradt gőztől,
 átírva, ráhalmozva, rögzítődve
 kihangsúlyozott körvonalakkal:
 az árokban macskák
 rágódnak valamin az elszáradt fű közt,
 hallani torokhangjuk, marakodásukat,
 míg rájuk nem engedik
 a reggeli lucskot,
 s madarak nem jönnek a vérre,
 ahol megalvadt, csipegetni
 a sörte közül, fekete csőrrel...
 Háttérben a dér ezüstje
 olvadva folydogál a langyos tömegetől
 téveteg világosságban, ami éri.

MÉLYEN LEHAJLOTT

Amikor felkanyarodtam a dombra,
 még nem égtek az utcai lámpák,
 csak a hold világított,
 s a tetők sarka hosszú árnyékot vetett
 a kertek meszelt falára.

Az utcai ablakok párásak voltak,
idekinn fagyott,
a kerítések mögött zizegett a szalma,
mellyel a vesszőket betakarták.
A pincék szellőztetőin
bor szaga bugyogott, csípősebben,
mint a kinti levegő.
De én csak mentem tovább,
mint aki álmában lépked,
kótyagosan a hidegtől —
felkapaszkodtam három lépcsőfokon,
majd a korlátnál megálltam,
hallgatni az artézi kút csobogását.
A füzek csupasz árnya mélyen lehajlott,
mélyen ráhajolt a ragyogásra,
semmi sem volt közelébb hozzám,
mint e vigasztalan tündöklés félhomálya.